

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Zhvillimit Rajonal
Ministarstvo za Regionalni Razvoj
Ministry of Regional Development

Godišnji izvještaj o sprovođenju Strategije regionalnog razvoja 2020-2030

(Period: Siječanj 2022. - Prosinac 2022)

Priština, mart 2023

Ulaz

Strategija za regionalni razvoj (2020-2030) je osnovni dokument koji utvrđuje strateški okvir Vlade Republike Kosova za postizanje uravnoteženog i održivog razvoja razvijenih regiona, s ciljem prevazilaženja unutar-regionalnih i međuregionalnih razlika/nejednakosti u kontekstu primjene europske politike kohezije i održivog i sveobuhvatnog ekonomskog rasta.

Regionalna strategija razvoja (2020-2030) postavlja dugoročne ciljeve i prioritete regionalne razvojne politike u periodu od 10 godina, omogućujući koordinaciju sektorskih politika u odgovarajućem teritoriju razvojne regije i podržavajući sinhronizaciju među njima. Strategija igra važnu ulogu u postizanju usklađenosti i sinergije između ciljeva i prioriteta regionalne razvojne politike i sektorskih politika i strategija koje doprinose uravnoteženom razvoju razvojnih regija.

Strategija za regionalni razvoj određuje prioritetne politike Vlade na srednjoročnom nivou i pruža strateške razvojne orijentacije na dugoročnom nivou.

Radi praćenja sprovođenja Strategije regionalnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja periodično priprema izvještaje o praćenju implementacije sektorskih aktivnosti, aktivnosti opština, nevladinih organizacija i aktivnosti Ministarstva regionalnog razvoja, kako bi se prikazao nivo ostvarivanja i ispunjenja sektorskih obaveza koje proističu iz ove strategije.

Izvještaj služi Vladi kako bi pratila nivo primjene strategije i kako bi se, ako je potrebno, izvršila ponovna orijentacija razvojnih politika. Osim toga, izvještaj služi institucijama koje imaju konkretne odgovornosti u primjeni aktivnosti ove strategije, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama i svim drugim zainteresovanim stranama za procjenu postignutog napretka u oblasti regionalnog razvoja, kao i programskim orijentacijama za budući period u vezi sa regionalnim razvojem.

MEHANIZMI INSTITUCIONAL ZA NADZOR

Radi uspostavljanja mehanizma nadzora, Ministarstvo regionalnog razvoja, kao institucija odgovorna za nadgledanje implementacije strategije regionalnog razvoja, putem plana aktivnosti utvrdilo je konkretne zadatke i aktivnosti odgovarajućim rokovima i indikatorima, sciljem implementacije strategije regionalnog razvoja. S obzirom da je strategija regionalnog razvoja višesektorska strategija, utvrđene su odgovorne

institucije koje podržavaju Ministarstvo regionalnog razvoja u ostvarenju ciljeva strategije koje je postavila vlada. Također, sciljem prikazivanja aktivnosti za postizanje ciljeva i implementacije plana strategije regionalnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja priprema redovne izvještaje kako bi evidentiralo napredak i izazove u procesu implementacije strategije.

Ministrija za regionalni razvoj, u skladu s obavezama koje su joj dodijeljene njenim mandatom, podržavajući UN-HABITAT projekt o održivim komunalnim uslugama, koordinirala je proces stvaranja mehanizma nadzora implementacije strategije, pri čemu su utvrđene sektorske odgovornosti svake nadležne institucije ili podržavajućeg organa na centralnom nivou, lokalnim zajednicama i civilnom društvu.

Stoga, u svrhu praćenja napretka u realizaciji aktivnosti koje proizlaze iz strategije, Ministarstvo za regionalni razvoj je sastavilo godišnji izvještaj o implementaciji strategije za 2022. Cilj ovog izvještaja je identifikacija aktivnosti i postignutih rezultata iz ove strategije, kao i evidentiranje izazova i konkretnih koraka za njihovo rješavanje, s ciljem ostvarenja ciljeva koje je utvrdila Vlada za unapređenje regionalnog razvoja.

Sa ciljem uspostavljanja mehanizma međusektorske kontrole i primene Strategije regionalnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja (MZHR) je donijelo odluku broj 1197 o osnivanju međusektorskog grupe koordinatora koji će voditi proces primjene strategije regionalnog razvoja pod vođstvom MZHR-a.

Na osnovu određenih ciljeva i namjera za provedbu Strategije regionalnog razvoja 2020-2030, sektorska grupa za provedbu strategije sastoji se od sljedećih institucija:

- Ministarstvo regionalnog razvoja;
- Ministarstvo uprave lokalne samouprave;
- Kancelarija premijera - Kancelarija za strateško planiranje, Odjel za razvojnu pomoć;
- Ministarstvo financija i prenosa;
- Ministarstvo obrazovanja, znanosti i tehnologije;
- Ministarstvo ekonomije;
- Ministarstvo industrije, poduzetništva i trgovine;
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja;
- Ministarstvo prostornog planiranja i infrastrukture;
- Ministarstvo vanjskih poslova i dijaspora;
- Agencija za statistiku Kosova;
- Asocijacija kosovskih općina;

- Regionalna razvojna agencija "Sjever";
- Regionalna razvojna agencija "Jug";
- Regionalna razvojna agencija "Središte";
- Regionalna razvojna agencija "Istok";
- Regionalna razvojna agencija "Zapad";
- Predstavnici civilnog društva;
- Predstavnici donatora i međunarodnih partnera.

Radna grupa se redovito sastaje i izvješćuje periodično prema zahtjevima Ministarstva regionalnog razvoja.

LISTA SKRAĆENICA

MZHR	Ministarstvo regionalnog razvoja
ZKM	Kancelarija premijera
MAPL	Lokalno Ministarstvo uprave lokalne samouprave
MFT	Ministarstvo finansija i transfera
MINT	Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine
MBPZHR	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja
MMPHI	Ministarstvo prostornog planiranja i infrastrukture
ASK	Zavod za statistiku Kosova
ME	Ministarstvo ekonomije
AKK	Asocijacija opština Kosova
AZHR	Agencija za regionalni razvoj

STRUČNI CILJEVI

Strategija regionalnog razvoja ima ukupno tri cilja:

Objektiv Strategijski: 1. Koordinacija politika za regionalni razvoj;

Objektiv Strategijski: 2. Balansirani regionalni razvoj i regioni sposobni za konkurenciju među regionima;

Objektiv Strategijski: 3. Održivi regionalni razvoj zasnovan na prirodnim, ekonomskim, kulturnim i ljudskim resursima.

U okviru cilja 1, radi realizacije konkretnih aktivnosti, predviđena su dva specifična cilja, kako slijedi:

Specifični cilj: 1.1 Izrada primarne i sekundarne legislative regulative koja uređuje djelovanje mehanizama za ravnomjeran regionalni socijalno-ekonomski razvoj.

Specifični cilj: 1.2 Uspostava institucionalnih mehanizama za regionalni razvoj, izrada praćenja i procjene programa/projekata i regionalne performanse.

U cilju 2, takođe su predviđena četiri specifična cilja, kako slijedi:

Specifični ciljevi: 2.1 Povećanje nivoa socio-ekonomskog razvoja regiona kroz određivanje prioriteta na osnovu procjena;

Specifični ciljevi: 2.2 Smanjenje nejednakosti kroz izbalansiranu finansijsku pomoć u privatnom i javnom sektoru;

Specifični ciljevi: 2.3 Promovisanje razvojnih politika koje utiču na uravnoteženi socioekonomski razvoj regiona;

Specifični ciljevi: 2.4 Proširenje međuregionalne saradnje kroz transnacionalne programe.

U cilju 3 su predviđena i 3 specifična cilja:

Specifični cilj: 3.1 Inventarisanje prirodnih, ekonomskih, kulturnih i ljudskih resursa;

Specifični cilj: 3.2 Izgradnja kapaciteta za korišćenje svih resursa;

Specifični cilj: 3.4 Razvoj ekonomskih zona u cilju uravnoteženog socioekonomskog razvoja regiona.

U cilju evidentiranja ciljeva strategije, postavljene su sledeće ambicije (prikazane u tabeli 1), koje će se pratiti i procenjivati u pogledu realizacije kroz plan akcije i izveštaje o praćenju:

Ciljevi postavljeni do 2022. godine za ostvarenje strateških ciljeva Strategije regionalnog razvoja su sljedeći	Osnovna vrednost 2020	Synimi 2022
Pravni okvir usklađen sa zakonodavstvom EU u oblasti regionalnog razvoja		
Izrada primarnog i sekundarnog zakonodavstva koje reguliše djelovanje mehanizama za uravnoteženi socioekonomski regionalni razvoj	0%	60%
Osnivanje institucionalnih mehanizama za regionalni razvoj, za izradu, praćenje i procjenu programa/projekata i regionalne performanse.	20%	100%
Uravnoteženi regionalni razvoj i sposobnih regija za međuregionalnu konkurenciju		
Povećanje nivoa socioekonomskog razvoja regija putem utvrđivanja prioriteta na osnovu procjena.	0%	15%
Smanjenje nejednakosti putem uravnotežene finansijske pomoći u privatnom i javnom sektoru	0%	17%
Promovisanje razvojnih politika koje doprinose uravnoteženom socioekonomskom razvoju regija	0%	30%
Proširenje međuregionalne saradnje putem transnacionalnih programa.	0%	25%
Održivi regionalni razvoj zasnovan na prirodnim, ekonomskim, kulturnim i ljudskim resursima;		
Prirodni, ekonomski, kulturni i ljudski održivi i promovisani resursi.	0%	45%
Izgradnja ljudskih kapaciteta i kapaciteta OSHC-a za iskorištavanje svih resursa koji doprinose regionalnom socijalno-ekonomskom razvoju.	0%	15%
Razvoj ekonomskih zona s ciljem uravnoteženog socioekonomskog regionalnog razvoja	0%	10%

CILJI STRATEGIJK: 1. KOORDINIM POLITIKA ZA REGIONALNI RAZVOJ

Cilj specifik 1.1. - Izrada primarnog i sekundarnog zakonodavstva koje regulira djelovanje mehanizama za uravnoteženi socioekonomski regionalni razvoj;

Akcija -1.1.1 Formulisanje i usvajanje pravnog okvira za uravnoteženi regionalni razvoj;

("Institucija glavna: MZHR: Podržavajuće institucije: Ministarstva, Donatorska podrška: GIZ")

Nacrt zakona o uravnoteženom regionalnom razvoju usvojen je od strane Vlade Republike Kosovo 26.10.2022. i bio je na dnevnom redu Skupštine Republike Kosovo krajem 2022. godine za prvo čitanje.

Akcija -1.1.2 Priprema obrazloženja zakonodavstva za uravnoteženi regionalni razvoj;

("Glavna institucija: MZHR: Podržavajuće institucije: Ministarstva nadležna za određene oblasti, ZKM, MF, ASK")

Formiran je radna grupa za izradu dokumenta za objašnjenje, a MZHR je pripremio dokument za objašnjenje o regionalnoj politici u Evropskoj uniji koji odražava primjenu politike regionalnog razvoja, uključujući ciljeve, prioritete i koncepte koji pružaju jednake mogućnosti za ravnomjeran regionalni razvoj. Dokument za objašnjenje je odobren na nivou ministarstva i objavljen je na veb stranici MZHR.

Specifični cilj 1.2. - Uspostavljanje institucionalnih mehanizama za izradu, praćenje i procjenu regionalnih programa/projekata i performansi;

Akcija -1.2.1. Osnivanje institucionalnih mehanizama za izradu, praćenje i vrednovanje regionalnih programa/projekata i performansi;

("Glavna institucija: MZRP")

DZZR/MZRR je formirao nadzorne grupe za sve programe razvijene od strane MZRR-a, kao i formirane su vrednosne/monitoring komisije za programe MZRR-a.

Akcija -1.2.2 Analiza o vrednovanju potrebnih područja za investicije s regionalnim uticajem;

("Glavna institucija: MZRR")

Preduzete su sve aktivnosti u cilju formiranja timova, grupa, sistema i mehanizama za kreiranje elektronske baze podataka i generisanje podataka prema regionima, profilima/ sektorima i drugim specifikacijama.

MZRR u okviru strateškog poduhvata "Analiza vrednovanja neophodnih područja za investicije s regionalnim uticajem" za 2022. godinu, izradila je analizu za prikaz i unapređenje regionalnog razvoja u periodu od 2017-2021, gdje su identificirani i tretirani

svi koraci i aktivnosti koje je MZRR preduzela tokom petogodišnjeg perioda i koje su doprinijele razvoju regionalnog razvoja putem mehanizama, politika i programa u skladu s razvijenim regionima. Takođe, MZRR je pripremila i redovne godišnje analize koje doprinose identifikaciji područja/ sektora s najviše ulaganja i onih s manje ulaganja, kao i uravnoteženoj raspodjeli investicija u razvijenim regionima.

Akcija -1.2.3. Razvijanje sistema za mjerenje regionalne performanse;
("Glavna institucija: MZRR, Općine")

MZHR je realizovao povećanje ljudskih kapaciteta u Odeljenju za regionalno planiranje i analizu socioekonomske situacije (DPASER), kroz učešće u profesionalnim obukama o sistemu (SPSS) u IKAP-u kako bi primenio sistem za merenje performansi, kao analitički pristup putem SPSS-a. Ovaj sistem je razvijen u saradnji sa Univerzitetom primenjenih nauka u Ferizaju, gde su regije strukturirane u SPSS-u prema 14 specifičnih oblasti i 93 pokazatelja za merenje regionalne performanse. Očekuje se da će ovaj sistem biti funkcionalan u (2023). Takođe, DPASER je, u skladu sa MZHR-ovim strateškim politikama, razvio referentne termine koji su konsultovani sa GIZ-om i USHAF-om za objavljivanje i na osnovu kojih će biti razvijen web sistem u (2024), koji će u realnom vremenu agregirati statističke podatke iz ministarstava, opština i drugih relevantnih aktera

MAPL je izradio nacrt zakona o upravljanju komunalnom performansom i performansnom grantu, koji je odobren u vladi i usvojen i objavljen u službenom glasilu dana 12.08.2022.

STRATEŠKI CILJ: 2. RAZVOJ URAVNOTEŽENOG REGIONALNOG RAZVOJA I REGIONA SPOSOBNIH ZA REGIONALNU KONKURENCIJU.

Specifični ciljevi 2.1 - Povećanje razine socioekonomskog razvoja regija, putem utvrđivanja prioriteta na temelju procjena.

Akcija - 2.1.1. Kreiranje regionalne baze podataka sa socioekonomskim podacima;
(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR, MFT, ASK)

Docu Share (DZHR) Interna baza podataka programa koje provodi MZHR od 2018. do 2022. godine, uključujući programe:

- Program regionalnog razvoja usklađenog razvoja;
- Program regionalnog razvoja;
- Program za NVO.

Veprimi - 2.1.2. Identifikimi i investimeve publike nga niveli qendror sipas rajoneve zhvillimore, zbërthyer edhe sipas komunave;;
(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZHR, MINT, MAPL)

Ministarstvo za Upravljanje Lokalnom Samoupravom (MAPL) pripremi je kriterije za apliciranje za finansiranje projekata općina kroz program komunalnog razvoja socioekonomske infrastrukture koji je odobren odlukom Vlade. Kroz ovaj program, kao i program međuopćinskog suradnje, realizirano je 12 projekata u 14 općina u vrijednosti od 734.951,47 €. Kroz program sufinansiranja s donatorima na temelju sheme grantova za općinske performanse u suradnji s projektom DEMOS i drugim donatorima, 14 općina ostvarilo je korist od 60 projekata vrijednih 6.556.687,39 €, od čega je 8 općina koristilo proračun MAPL-a za 25 projekata u vrijednosti od 1.556.687,39 €, a 6 općina koristilo je proračun DEMOS-a za 35 projekata u vrijednosti od 5.000.000,00 €. Kroz program "Podrška infrastrukturnim projektima za zajednice u općinama u Republici Kosovo", financirano je 28 projekata u 20 općina u vrijednosti od 927.758,23 €.

Akcija - 2.1.3. Prikaz prema razvijenim regionima prirodnih resursa;;
(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZHR)

U saradnji sa Ministarstvom kulture, umjetnosti i sportske MZHR-om formirana je radna grupa za dokument "Prikaz inventara kulturne baštine prema razvijenim regionima", koja je objavljena na zvaničnoj internet stranici MZHR-a na engleskom i srpskom jeziku.

Dokument je bio konsultovan sa menadžerskim strukturama u MZHR-u, Ministarstvu kulture, umjetnosti i sporta i drugim relevantnim akterima i odobren je.

Specifični cilj: 2.2 - Smanjenje nejednakosti kroz uravnoteženu finansijsku podršku u privatnom i javnom sektoru;

Akcija -2.2.1. Analiza kapitalnih ulaganja po razvijenim regionima.;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR)

MZHR, odnosno Ministarstvo za regionalni razvoj i koheziju Republike Srbije, posebno Odeljenje za planiranje i analizu socijalno-ekonomske regionalne politike (DPASER), formiralo je radnu grupu za prikupljanje podataka o kapitalnim investicijama za prethodnu godinu (2021) i te podatke je sistematski uredio po razvijenim regionima u bazi podataka DPASER-a. Podaci su prikupljeni u formatima koje je DPASER odredio u formatu EXCEL-a. Dokument je prošao sve konsultacije s centralnom razinom, općinama i ASK-om, a proveden je i rad na provjeri i validaciji podataka sa svim uključenim akterima. Ustanovljeni su mehanizmi za prijavljivanje podataka i kapitalnih ulaganja od svake institucije (ministarstva i ASK). Dokument je završen, odobren i objavljen na službenoj stranici MZHR-a. Dokument prikazuje sektore s ulaganjima po razvijenim regionima na centralnoj i lokalnoj razini. Takođe prikazuje uravnoteženu raspodjelu ulaganja u pet regija kojima MZHR djeluje, posebno identificira općine koje nisu primile kapitalna ulaganja od središnje razine. U dokumentu se nalaze i podaci o ulaganjima po stanovniku s centralne i lokalne razine, raspoređeni prema razvijenim regijama.

Akcija -2.2.2. ima za cilj analizu raspodjele grantova u privatnom sektoru od središnje do regionalne razine u Republici Srbiji;

(Institucije odgovorne prema Strategiji razvoja regije: MZHR, MFT)

Kreiran je radni tim za izradu dokumenta/analize raspodjele grantova u privatnom sektoru od središnje do regionalne razine koji prikazuje šeme grantova MZHR-a, MINT-a, Inovacije i MBPZHR-a te raspodjelu podrške prema razvojnim regijama s kojima MZHR djeluje. Identificira uravnoteženu raspodjelu prema razvojnim regijama, broj projekata, korisnike prema spolu, etničkoj pripadnosti, djelatnostima i sektorima te općine koje su koristile podršku u tim razvojnim regijama. Analiza je dovršena i objavljena na web stranici MZHR-a.

Akcija -2.2.3. Izrada i implementacija programa regionalnog razvoja s grantovima za općine za poboljšanje javne infrastrukture;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR, ZKM)

Dizajnirani su kriteriji za grantove za javnu infrastrukturu, otvoren je javni poziv za aplikacije, uspostavljeni su mehanizmi/timovi za praćenje i izvještavanje o implementaciji grantova u javnoj infrastrukturi, te su izrađeni periodični izvještaji o provedbi programa regionalnog razvoja u poboljšanju javne infrastrukture.

MZHR je realizovala ukupno 17 projekata u 16 opština Republike Kosova tokom 2022. Godine. Ukupan iznos finansiran za 2022. godinu iznosio je 1.714.000,00 eura.

Izvještaj o kapitalnim investicijama za 2022. godinu MZHR je podnio po pet (5) razvijenih regija kako slijedi:

1. Razvojni region Centar: Podujeva, Gjilan, Shtime, në vlerë prej: 249,677.43 €;
2. Razvojni region Veri: Mitrovica Jugore, Leposaviq, Zubin Potok, Vushtrri në vlerë prej 226,351.24 €;
3. Razvojni region Perëndim: Istog, Junik, Deçan në vlerë prej: 414,246.73 €;
4. Razvojni region Jug: Rahoveci, Suhareka, Dragash dhe Mamushë në vlerë prej: 308,767.14 €;
5. Razvojni region Lindje: Gjilan, Kamenicë në vlerë prej: 223,618.53 €.

Akcija - 2.2.4. Izrada i sprovođenje programa uravnoteženog regionalnog razvoja sa grantovima u privatnom sektoru;

(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZHR, ZKM)

Kriterijumi za grantove u privatnom sektoru su dizajnirani, otvoren je javni poziv za prijave, stvoreni su mehanizmi/timovi za praćenje i izvještavanje o implementaciji grantova za poslovanje u privatnom sektoru, izrađeni su periodični izvještaji o implementaciji programa za ravnomjerni regionalni razvoj u privatnom sektoru. U 2022. godini iz programa za ravnomjerni regionalni razvoj (podrška poslovanju PZHRB 2022): od 339 projektnih prijedloga koji su potpisali ugovore s MZHR-om, implementirano je 332 projektna prijedloga i stvoreno je 850 radnih mjesta. Sredstva koja su bila određena za ovaj poziv iznose 3.032.503,06 €.

Specifični cilj: 2.3 - Promovisanje razvojnih politika koje utiču na povećanje uravnoteženog socioekonomskog razvoja regiona;

Akcija -2.3.1. Formulacija politika za ravnomerni regionalni razvoj;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR)

Osnovane su radne grupe za izradu analiza. Izrađene su analize raspodjele grantova u privatnom sektoru od centralnog nivoa do regiona za 2022. godinu i objavljene su na veb stranici MZHR-a.

Akcija -2.3.2. Razvoj programa za promovisanje razvojnih politika socioekonomskih regiona;
(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR, MINT)

MZHR je članica Foruma za razvoj industrijskih politika (FZHPI) koji je osnovao MINT. MZHR je uvijek bila pozvana na sastanke koje je organizirao MINT u okviru FZHPI-ja, ali od 2021. godine nismo dobili pozivnice jer se sastanci nisu održavali zbog negativnih efekata pandemije COVID-19.

Specifični cilj: 2.4 - Proširenje međuregionalne saradnje kroz transnacionalne programe;

Aksioni -2.4.1. Priprema planova programa za pristupanje i zahteva za pristupanje programima: EURO-MED, ADRION i DANUB;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR, ZKM)

MZHR je organizovao sastanke sa ZKM i MPJD u vezi saradnje i zajedničkih aktivnosti. Čekamo informacije od radne grupe ZKM-DMPJ u vezi sa podacima o članstvu Kosova u međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama, kao i procjeni programa sa mogućnošću učešća. Realizovane su aktivnosti prema planu i održane su 2 sastanka sa kancelarijom EU, održana su 4 sastanka sa susjednim zemljama: Albanijom i Sjevernom Makedonijom, Turskom. Takođe, koncipirana je konferencija, poziv i dnevni red, dok je održavanje Konferencije o ZHR-u održano 24. - 25. marta 2022, dvodnevna konferencija sa temom "Izazovi i perspektive regionalnog razvoja na Zapadnom Balkanu". Tokom ova dva dana, diskutovalo se o budućoj saradnji u oblasti regionalnog razvoja, napredovanju uravnoteženih socioekonomskih politika, razmjeni iskustava u vezi sa praksama i programima u oblasti regionalnog razvoja, mogućnostima učešća, transnacionalnim programima i međunarodnim projektima saradnje između država. Ovo je bila "Prva međunarodna konferencija o regionalnom razvoju u Prištini" koja je bila prilika za jačanje saradnje između naših država.

Akcija -2.4.2. Priprema plana saradnje sa sekretarijatima transnacionalnih programa: EURO-MED, ADRION i DANUB;

(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZHR, ZKM)

MZHR je unapredio preliminarne dokumente za učešće u transnacionalnim programima (Euro-MED, Adrion i Dunav). Kontaktirali su program Euro-MED u vezi s predstavljanjem ciljeva, načina njihovog finansiranja, itd. Unapređen je dokument za pristup programu Euro-MED. MZHR je 09.06.2022. godine učestvovao na međunarodnoj konferenciji organizovanoj od strane transnacionalnog programa za Dunavski region pod nazivom "Mladi u kriznim vremenima", koja ima za cilj izgradnju odgovornog obrazovnog sistema, obuke i tržišta rada u Dunavskom regionu.

MZHR sa datumom 05.08.2022 održalo je online sastanak sa predstavnicima transnacionalnog programa Adrion, gospodinom Lodovicom Gherardijem - Koordinatorom upravljačkih tijela u transnacionalnom programu Adrion, kao i gospođom Barbarom Di Piazza iz Sekretarijata zajedničkog transnacionalnog programa Adrion. Cilj sastanka bio je da Kosovo, preko Ministarstva regionalnog razvoja, sudjeluje u regionalnim inicijativama, kao i druge zemlje zapadnog Balkana, kroz transnacionalni program Adrion. Takođe, održan je virtualni sastanak s Euro-MED-om u vezi s organiziranjem studijske posjete u transnacionalnom programu Euro MED.

CILJI STRATEGIJK: 3. RAZVOJ ODRŽIVOG REGIONALNOG RAZVOJA BAZIRAN NA PRIRODNIM, EKONOMSKIM, KULTURNIM I LJUDSKIM RESURSIMA

Specifični ciljevi 3.1 su promocija i razvoj održive upotrebe prirodnih, ekonomskih, kulturnih i ljudskih resursa;

Akcija 3.1.1. Izrada baze podataka za inventarisanje prirodnih, ekonomskih i kulturnih resursa po razvijenim regijama;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZRR, MMPHI, MINT)

MZRR, odnosno DPASER, je kreirao regionalnu bazu podataka u EXCEL-u za pet razvojnih regija sa svim podacima iz liste kulturnog naslijeđa i liste kulturnih objekata (primarni podaci dobijeni od MKRS). Takođe, u sklopu strateških planova MZRR-a, očekuje se da će do 2024. godine MZRR imati web sistem za prikupljanje podataka u realnom vremenu i povezivanje sa drugim operativnim web sistemima.

Akcija - 3.1.2. Kreiranje baze podataka za identifikaciju ljudskih resursa prema profesionalnim profilima po razvojnim regijama;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZRR, ASK, MTF - ministarstva linije, i donatori)

Ova baza podataka se odnosi na statistički godišnjak Kosova za 2022. godinu, poglavlje IX - Statistike tržišta rada. Budući da je Agencija za statistiku Kosova (ASK) krajem 2022. godine odobrila NUTS regione, gdje je Kosovo sada klasificirano u sedam NUTS 3 regija, podaci prema ovim regijama nisu bili dostupni ni u 2022. godini. U 2023. godini očekuje se da će se usvojiti i zakon o uravnoteženom regionalnom razvoju u drugom čitanju, koji predviđa 7 usklađenih razvojnih regija sa NUTS 3, u cilju usklađivanja podataka sa ASK.

TAB 9.10: NORMA E PUNËSIMIT SIPAS AKTIVITETEVE EKONOMIKE DHE GJINISË 2001-2020

(vazhdim)

(%)

Aktivitetet ekonomike (NACE REV2)	2016			2017			2018			2019			2020		
	Meshkuj	Femra	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Gjithsej	Meshkuj	Femra	Gjithsej
A Bujqësi, pylltari dhe peshkatori	4,8	2,3	4,2	4,7	3,3	4,4	4,2	1,0	3,5	5,9	2,8	5,2	5,4	3,1	4,8
B Xehetari dhe guroret	1,4	0,0	1,1	1,4	0,2	1,2	1,1	0,1	0,9	0,8	0,0	0,6	1,3	0,3	1,1
C Prodhim	15,4	5,8	13,2	14,8	7,0	13,2	11,4	6,1	10,3	13,9	5,3	11,9	13,2	7,6	11,8
D Furnizim me energji elektrike, gaz avull dhe furnizimi me ajr të kondicionuar	2,1	0,2	1,6	2,2	0,6	1,8	2,3	0,1	1,8	1,8	0,4	1,4	2,7	0,7	2,2
E Furnizim me ujë, kanalizim, menaxhim mbeturinash dhe aktivitete revitalizimi të tokës	2,3	0,9	2,0	1,4	0,6	1,2	1,5	0,4	1,3	1,3	0,4	1,1	1,4	0,4	1,2
F Ndërtimtari	14,7	0,5	11,5	16,2	0,6	12,9	14,8	1,2	11,9	15,9	1,2	12,6	14,5	0,7	11,1
G Tregti me shumicë dhe pakicë, riparim i mjeteve motorike, motoçikletave	14,2	17,1	14,8	14,8	14,0	14,7	16,8	17,7	17,0	16,5	18,7	17,0	16,4	18,8	17,0
I Transport dhe ruajtje	3,8	1,1	3,2	3,2	0,8	2,7	3,8	1,4	3,3	4,4	1,1	3,7	4,3	1,1	3,5
H Akomodim dhe aktivitete të shërbimeve me ushqim	7,1	3,8	6,4	7,3	3,8	6,6	7,7	3,6	6,9	7,0	4,6	6,4	6,7	4,6	6,2
J Informacion dhe komunikim	2,1	2,5	2,2	2,6	2,9	2,6	3,5	3,2	3,4	3,5	4,7	3,8	4,0	4,0	4,0
K Aktivitete financiare dhe të sigurimit	1,7	2,9	1,9	1,5	2,7	1,7	1,7	3,2	2,0	1,6	2,2	1,7	1,7	2,0	1,8
L Aktivitete të patundshëmisë	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
M Aktivitete profesionale, shikimore dhe teknike	1,9	2,2	2,0	2,2	2,3	2,2	1,5	2,6	1,8	2,5	3,4	2,7	2,8	3,9	3,1
N Aktivitete administrative dhe mbështetëse	3,5	2,4	3,3	4,2	2,6	3,8	2,9	2,8	2,9	4,0	3,7	3,9	4,0	5,1	4,3
O Administratë publike dhe mbrojtje; sigurim social i detyrueshëm	7,4	7,3	7,4	5,8	7,3	6,1	7,1	6,5	7,0	6,8	5,6	6,6	7,0	5,9	6,7
P Arsim	7,7	20,5	10,6	7,1	18,4	9,5	8,5	21,8	11,3	6,8	20,7	10,0	6,8	20,1	10,1
Q Shëndetësi njerëzore dhe aktivitete të punës sociale	3,3	13,8	5,6	3,9	16,0	6,5	3,7	13,4	5,8	2,8	13,6	5,3	3,5	13,8	6,1
R Art, zbavitje dhe rekreacion	1,5	2,4	1,7	1,3	1,5	1,4	1,5	0,8	1,3	1,4	1,1	1,3	1,0	1,2	1,1
S Aktivitete të shërbimeve tjera	3,4	4,3	3,6	4,0	5,9	4,4	4,8	5,1	4,8	1,9	5,7	2,7	2,1	4,6	2,7
T Aktivitete të ekonomive familjare si punëdhënës; mallra dhe shërbime	0,8	8,8	2,6	0,7	7,0	2,1	0,4	6,8	1,7	0,4	3,9	1,2	0,4	1,5	0,7
U Aktivitete të organizatave dhe organeve jashtë-territoriale	0,8	1,3	0,9	0,6	2,5	1,0	0,7	2,0	1,0	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6

1

Specifichni cilj: 3.2 - Razvoj ljudskih kapaciteta i OSHC-ova za iskorišćavanje svih resursa koji doprinose regionalnom socio-ekonomskom razvoju;

Akcija - 3.2.1. Podizanje lokalnih ljudskih kapaciteta za iskorištavanje prirodnih resursa kroz finansijsku podršku;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR)

Ministarstvo regionalnog razvoja putem javnog poziva koji se svake godine realizuje za finansijsku podršku projekata/programa NVO-a za unapređenje socio-ekonomskog ravnomernog regionalnog razvoja podržava nevladine organizacije koje su predvodjene ženama i mladima sa značajnim brojem projekata. Ukupno 38 projekata za 2022. godinu je finansirano sa vrijednošću od 104 hiljade eura.

¹ Godišnjak statistika Republike Kosovo, poglavlje IX - Statistike tržišta rada, stranica 118.

Akcija - 3.2.2. Organizacija obuke za izgradnju kapaciteta kod mladih za prepoznavanje mogućnosti samozapošljavanja i osnivanje "start-up" preduzeća;
(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZRR)

Realizovano je 7 obuka sa korisnicima iz programa PZRR 2022 za sprovođenje projekata, a od 38 korisničkih organizacija realizovan je značajan broj aktivnosti za podizanje kapaciteta mladih i žena za zapošljavanje. MZRR je realizovala obuke sa korisnicima iz programa PZRR 2022 za sprovođenje projekata, a od 38 korisničkih organizacija realizovan je značajan broj aktivnosti za podizanje kapaciteta mladih i žena za samozapošljavanje, gdje je oko 200 učesnika imalo koristi od toga.

Cilji specifik: 3.3 - Razvijanje ekonomskih zona u cilju ostvarivanja uravnoteženog socioekonomskog regionalnog razvoja;

Akcija - 3.3.1. Dodjela grantova u saradnji sa opštinama radi poboljšanja javne infrastrukture (kapitalnih investicija) ekonomskih zona;
(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: MZRR, ZKM)

MZRR je dizajnirao kriterijume za dodjelu grantova u saradnji sa opštinama radi poboljšanja javne infrastrukture (kapitalnih investicija) ekonomskih zona, kao što slijedi:

- Reorganizacija objekta za poslovni inkubator u opštini Vučitrn;
Iznos plaćen od strane MZRR-a - 140.000,00 €, planirano za 2023 - 250.000,00 €;
- Tehnološki park u opštini Kačanik;
Iznos plaćen od strane MZRR-a - 83.618,53 €;
- Izgradnja infrastrukture u poslovnoj zoni u Banji u opštini Istok;
Iznos plaćen od strane MZRR-a - 75.000,00 €;
- Podrška razvoju poljoprivrednih proizvoda kroz obezbjeđenje električne infrastrukture u području planina, u opštini Mamuša;
Iznos plaćen od strane MZRR-a - 150.000,00 €.

Akcija - 3.3.2. Dodjela grantova za povećanje proizvodnih kapaciteta poslovanja u ekonomskim zonama sa posebnim naglaskom na uravnoteženom socijalno-ekonomskom razvoju regiona;

(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj su MZHR (Ministarstvo razvoja) i NVO (nevladine organizacije))

MZHR (Ministarstvo razvoja) je preduzelo konkretne akcije kroz organizovanje radionica i informativnih sesija za promovisanje oblika saradnje u cilju socijalno-ekonomskog razvoja.

Tokom 2022. godine, AZHR Sever je sproveo projekat "Balansirani regionalni razvoj - Severna regija spremna za međuregionalnu konkurenciju";

- 24 potpisana ugovora sa poslovnim subjektima u Poslovnom parku u Južnoj Mitrovici;
- Upravni odbor Poslovnog parka u Mitrovici funkcionalan;
- Pripremljeni nacrti modela ugovora za Industrijsku zonu u Lumadi, Vučitrn;
- Organizovane studijske posete u Mitrovici;
- Završen i odobren Plan akcija za Strategiju turizma u Skenderaju.

Tokom 2022, AZHR Qendër sprovodilazi projekt "Najbolji komunalni službenici u promovisanju ravnomernog socioekonomskog regionalnog razvoja kroz upravljanje ciklusom projekata", finansiran od strane MZHR.

- Obuka 20 komunalnih zvaničnika u trajanju od 5 dana u "Upravljanju projektnim ciklusom i pristupu logičkom okviru";
- 2-dnevni rad sa komunalnim zvaničnicima u pripremi konceptualnih projekata za opštine i regione;
- Zajednička organizacija dvodnevne međunarodne konferencije sa MZHR;
- Organizacija okruglog stola o regionalnom partnerstvu u sprovođenju politika regionalnog razvoja u Republici Kosovo sa predsednicima opština i visokim predstavnicima MZHR-a.
- Zajednička organizacija (sa još 4 AZHR-a) neformalnog sastanka sa predstavnicima Kancelarije EU u Kosovu, MZHR-om i predsednicima opština u Kosovu.

1. U 2022. godini, Zapadna AZHR je realizovala projekat finansiran od strane MZHR "Osnaživanje ravnomjernog regionalnog razvoja na Zapadnom Kosovu putem izgradnje kapaciteta", kroz koji su ostvarena pet (5) modula obuke za zvaničnike opština šest opština u zapadnoj regiji. Svi ovi moduli realizovani tokom tro-mjesečnog perioda bili su povezani sa upravljanjem ciklusom projekta, zasnovanim na metodologiji EU. Sve šest opština u regionu su bile predstavljene sa najmanje 2 predstavnika, dok su moduli bili razvijeni u obliku predavanja i praktičnih vježbi o razvoju i upravljanju projektima.

2. U oktobru 2022. godine, Zapadna AZHR je podržala MZHR u organizovanju okruglog stola sa 6 opština zapadne regije u vezi sa prezentacijom i razmatranjem nacrta dokumenta "Kriterijumi za brendiranje razvojnih regija".

U 2022. godini, Istočna AZHR je sprovela projekt "Izgradnja kapaciteta opština i promocija regionalnog razvoja", finansiran od strane MZHR.

- Obuka 20 zvaničnika opština tokom 3 dana u "Upravljanju ciklusom projekta i pristupu logičkom okviru";
- Dvodnevni rad sa 20 zvaničnika opština u pripremi koncepta projekata za opštine i regione;
- Suorganizacija dvodnevne međunarodne konferencije sa MZHR;
- Organizacija okruglog stola na regionalnom nivou "Partnerstvo u sprovođenju politika regionalnog razvoja u Republici Kosovo" sa predsjednicima opština i visokim predstavnicima MZHR-a;

- Suorganizacija (sa još 4 AZHR-a) neformalnog sastanka sa predstavnicima Kancelarije EU u Kosovo, MZHR-a i predsjednicima opština u Kosovu.

U 2022. godini, AZHR Jug je sproveo projekat "Podizanje lokalnih kapaciteta za stvaranje povoljnog poslovnog okruženja i napredak dijaloga između MZHR-a i drugih regionalnih aktera u južnoj regiji", ukupne vrijednosti od 7000 eura, sa sljedećim aktivnostima:

- Obuka 12 lokalnih službenika tokom 5 dana u stvaranju šema za podršku biznisima prema lokalnom modelu (MZHR);
- Obuka 12 lokalnih službenika tokom 5 dana u stvaranju šema za podršku biznisima prema modelu EU;
- Direktna tehnička podrška tokom 30 dana (od 5 dana u 6 opština) lokalnim službenicima u kancelarijama opština tokom 5 dana u 6 opština za stvaranje šema;
- Organizacija i održavanje dvodnevne regionalne konferencije između MZHR-a i lokalnih i regionalnih dionika.

Akcija - 3.3.3. Promovisanje regionalnih politika i uslova za privlačenje stranih investitora u razvojne regione;

(Institucije odgovorne prema Strategiji regionalnog razvoja: MZHR, ZKM)

Završena je studija izvodljivosti za razvojne regione u kojima su prikazani podaci o razvojnim regionima koji uključuju kategorije prirodnih i socioekonomskih resursa.

Akcija - 3.3.4. Analiza investicija na centralnom nivou u ekonomskim zonama;

(Institucije odgovorne prema Strategiji za regionalni razvoj: Ministarstvo za ekonomski razvoj i preduzetništvo, Ministarstvo za lokalnu samoupravu)

Formiranje radne grupe. DPASER je tokom 2022. godine nastavio saradnju sa MINT-om na izvještaju o funkcionalizaciji ekonomskih zona. Izvještaj identifikuje sve funkcionalne i nefunkcionalne ekonomske zone, broj poslovanja, aktivnosti, zapošljavanje i njihovu identifikaciju na katastarskim mapama. MZHR kroz svoje programe, PZHRB i PZHR podržava poslovanje preduzeća koja rade u ekonomskim zonama i podržava opštine koje apliciraju sa projektima za podršku infrastrukturi u ekonomskim zonama. Izvještaj je konsultovan sa MINT-om i nadležnim opštinama i objavljen je na zvaničnoj veb stranici MZHR-a.

OCENA UKUPNOG NAPRETKA I REZULTATA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE REGIONALNOG RAZVOJA ZA 2022. GODINU

- ✓ Priprema komparativne analize za prakse regionalnog razvoja u zemljama regiona i zemljama EU;
- ✓ Primena tri razvojnih programa MZHR-a;
- ✓ Završetak nacrtu Zakona o regionalnom razvoju i usvajanje u vladi;
- ✓ Kreiranje mehanizma za praćenje implementacije Strategije za regionalni razvoj;
- ✓ Završetak socioekonomskih analiza po razvijenim regijama;
- ✓ Primena tri programa za regionalni razvoj MZHR za 2022;
- ✓ Uspostavljanje kontakata sa tri transnacionalna programa EUROMED, ADRION i DANUB.